

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ EMOCINIO INTELEKTO UGDYMO SI DIZAINAS, PAREMTAS S. KNEIPO METODIKA

Rasa Andrejeva
dr. Auksė Petruškevičiūtė (vadovas)
Vytauto Didžiojo Universitetas Švietimo akademija

Tyrimo tikslas. Pripažįstant vaikų emocinio intelekto ugdymosi būtinybę kuo jaunesniame amžiuje ir visos sociokultūrinės aplinkos poveikį jo ugdymosi kokybei, buvo suformuluota mokslinė problema: *Kokie galimi vaikų emocinio intelekto ugdymosi modelių dizainai?*

Atliepiant keliamą problemą buvo parengtas mokslinis darbas, kurio tikslas: *Sukurti hipotetinį ikimokyklinio amžiaus vaikų emocinio intelekto ugdymosi įvairialypėje aplinkoje modelį, paremtą Sebastian'o Kneipp'o sukurtos sveikatinimo metodikos pagrindu, ir jį praktiškai išbandyti.*

Reikšminiai žodžiai: holistinis ugdymas, ikimokyklinis ugdymas, Karolis Dineika, Sebastianas Kneipas (Sebastian Kneipp), vaikų emocinis intelektas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, mišrusis tyrimas, apimantis kiekybinį tyrimą ir kokybinį tyrimą bei veiklos tyrimas. Tyrime dalyvavo ikimokyklinio ugdymo X įstaigos pedagogai ir vaikų tėvai.

Rezultatai ir / arba išvados. Literatūros analizė atskleidė, kad emocinis intelektas yra susijęs su daugeliu svarbių reikšmių vaikams ir suaugusiems. Vaikai, turintys aukštesnį emocinį intelektą, geba geriau sutelkti dėmesį, yra labiau įsitraukę į ugdomąją veiklą, palaiko teigiamus santykius ir yra empatiškesni (Eggum ir kiti, 2011), geriau kontroliuoja savo elgesį (Rivers ir kiti, 2012). Suaugusiam žmogui aukštesnis emocinis intelektas yra susijęs su geresniais santykiais, pozityvesniais jausmais apie darbą, mažesniu stresu ir perdegimu (Brackett, Rivers ir Salovey 2011). Emocinis intelektas daug mažiau priklauso nuo genetinių veiksnių, o jo ugdymas galimas bet kuriame žmogaus amžius tarpusnyje.

Išnagrinėjus vokiečių mokslininko S. Kneipo, kurio sekėju Lietuvoje tapo Karolis Dineika, pasiūliusio visą žmogaus fizinės ir psichinės sveikatos stiprinimo ir gydymo sistemos, grindžiamos penkiais tarpusavyje sąveikaujančiais elementais naudą, buvo parengtas ikimokyklinio amžiaus vaikams pritaikytas hipotetinio modelio dizainas, kuris buvo taikomas X darželio dviejų amžiaus grupių vaikams: 3-4 ir 5-6 metų amžiaus vaikams. Taikant modelį buvo atliekamas veiklos tyrimas ir toliau konstruojamas / tobulinamas modelio dizainas.

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad ir tėvai, ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojai svarbiausiu elementu vaikų emocinio intelekto ugdymosi iš S. Kneipo pasiūlytųjų įvardija, harmoniją ir judėjimą, paskui pripažįstama mityba ir vanduo. Augalų poveikis buvo įvertintas kaip mažiausią poveikį turintis elementas, nors, kaip rodo ugdymo įstaigos parengta emocinio vaikų intelekto ugdymosi programa, saugių, vadinamųjų vaistinių augalų panaudojimas yra itin reikšminga priemonė savęs ir kitų pažinimui, emocijų suvokimui ir raiškai, santykių su bendraamžiais ir suaugusiais konstravimui.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Hipotetiškai sukurtas, praktiškai vienoje ikimokyklinio ugdymo įstaigoje išbandytas emocinio ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) modelio dizainas, paremtas holistine S. Kneipo metodologija, gali būti taikomas kitose Lietuvos ugdymo įstaigose, modifikuojamas pagal vaikų amžių ir visą vaikų ugdymosi aplinką. Tokio originalaus modelio poreikis itin aktualus dabar, kai Post - COVID -19 era grasina dideliais emocinės sveikatos ir asmens gerovės sutrikimais.